

Recreatie en toerisme in het Rivierengebied

ONTWIKKELAGENDA 2026 - 2029

Uitvoerdocument van het Koersdocument
recreatie en toerisme Rivierengebied 2050

Inleiding

Deze ontwikkelagenda vormt een nadere uitwerking van de regionale koers voor recreatie en toerisme en vertaalt de strategische richting uit het koersdocument naar concrete regionale opgaven voor de periode 2026–2029. De agenda dient als inhoudelijke bouwsteen voor het Regionaal Ambitiedocument (REA) en biedt een gezamenlijk kader om prioriteiten te bepalen en acties te organiseren.

De agenda laat zien op welke onderwerpen gemeenten de komende jaren gezamenlijk willen inzetten om recreatie en toerisme verder te ontwikkelen en de bijdrage aan leefbaarheid, economie en kwaliteit van de leefomgeving te versterken. Recreatie en toerisme leveren een belangrijke bijdrage aan de aantrekkelijkheid van de regio, zowel voor inwoners als voor bezoekers. De sector ondersteunt de lokale economie, versterkt de identiteit van het gebied en draagt bij aan gezondheid en leefbaarheid. Om deze waarde verder te benutten, is een gezamenlijke regionale aanpak nodig.

Inhoud

Basisopgave organisatie, samenwerking en regionale slagkracht	3
Routeorganisatie en recreatieve infrastructuur	5
Positionering, marketing en promotie	6
Regionale parapluprogramma's	7

1

Basisopgave organisatie, samenwerking en regionale slagkracht

Een goede regionale samenwerking vormt de basis voor het realiseren van de inhoudelijke opgaven in deze ontwikkelagenda. De ontwikkeling van recreatie en toerisme vraagt om een duidelijke organisatie van rollen, verantwoordelijkheden en samenwerking tussen gemeenten, uitvoeringsorganisaties en partners uit het veld. Aansluitend kan het uitvoerplan 2026-2029 worden opgesteld, waarbij voldoende capaciteit en middelen zijn georganiseerd teneinde de gestelde ambities te behalen.

Daarnaast vraagt de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme om een actieve lobby. Deze lobby kan zowel op regionaal strategisch niveau worden georganiseerd, bijvoorbeeld via Regio Rivierenland, als op uitvoerend niveau via uitvoerorganisaties die actief zijn in de sector. De lobby richt zich op het vergroten van draagvlak en het organiseren van middelen en capaciteit voor projecten en programma's.

Een belangrijk onderdeel van deze basisopgave is het beter verbinden van bestaande netwerken en initiatieven. Innovatie wordt hierbij vooral gezien als innovatie door inzicht en samenwerking. Door het beter benutten van bestaande data, kennis en ervaring kunnen keuzes beter worden onderbouwd en ontwikkelingen beter worden gevolgd.

KPI's

- Vaststellen en bestuurlijk bekrachtigen van een regionale governance voor recreatie en toerisme waarin rollen, verantwoordelijkheden en samenwerking helder zijn georganiseerd.
- Vaststellen en bestuurlijk bekrachtigen van een regionaal uitvoerplan voor de ontwikkelagenda 2026-2029, waarin capaciteit en middelen zijn georganiseerd voor het behalen van de gestelde ambities.
- Opstellen en uitvoeren van een regionale lobbyagenda inclusief fondsenwerving gericht op het organiseren van middelen, capaciteit en beleidsruimte voor recreatie en toerisme.

Aanvullende optionele KPI

- Opstellen en uitvoeren van een regionaal uitvoeringsplan voor data, kennis en netwerkverbinding gericht op het verzamelen en delen van recreatie- en toerismedata, het versterken van kennisuitwisseling tussen gemeenten en partners en het verbinden van bestaande netwerken in het Rivierengebied.

Inhoudelijke opgaven

Naast de organisatorische basis richt deze ontwikkelagenda zich op een aantal inhoudelijke opgaven die (in de periode 2026-2029) bepalend zijn voor de verdere ontwikkeling van recreatie en toerisme in Rivierengebied. Deze opgaven richten zich op het versterken van het recreatieve product, het verbeteren van de positionering van de regio en het faciliteren van initiatieven die bijdragen aan een aantrekkelijk gebied voor inwoners en bezoekers. Deze inhoudelijke opgaven worden op de volgende pagina's beschreven.

Routeorganisatie en recreatieve infrastructuur

Routenetwerken en recreatieve infrastructuur vormen het fundament van de recreatieve beleving van het gebied. Een goed georganiseerd netwerk van wandel- en fietsroutes maakt het landschap beleefbaar, ondersteunt recreatieve ondernemers en helpt bezoekers en inwoners om het gebied te ontdekken.

Onlangs is in opdracht van Regio Rivierenland met ondersteuning van de provincie Gelderland een inventarisatie uitgevoerd naar de recreatieve routenetwerken. Het rapport 'Inventarisatie recreatieve routenetwerken Rivierengebied', uitgevoerd door Centroide, laat zien dat de recreatieve routenetwerken in de regio potentie hebben, maar dat met name het wandelnetwerk nog onvolledig en versnipperd is georganiseerd. Hierdoor sluiten routes niet altijd goed aan op het daadwerkelijke gebruik en ontbreekt samenhang in het netwerk. Het rapport adviseert daarom om te werken aan een integraal belevingsnetwerk voor wandelen.

Daarnaast is er een belangrijke aanbeveling om regionaal een professionele routebureau functie te organiseren die regie kan voeren op beheer, doorontwikkeling en samenwerking met partners.

KPI's

- Bepalen van rol en taakstelling van een routebureau functie inclusief verkenning van organisatievorm, benodigde capaciteit en financiële middelen.
- Beleggen van een uitvoeropdracht voor de routebureau functie, waarmee regie en borging ontstaat voor doorontwikkeling van de routenetwerken inclusief de strategie rondom thematische route-ontwikkeling.
- Uitvoering van een strategisch ontwikkelplan voor het wandelnetwerk/ product wandelen als eerste inhoudelijke opdracht van het routebureau.

Positionering, marketing en promotie

De regio heeft de ambitie zich te ontwikkelen als een regio waar wonen, werken en recreëren elkaar versterken. Het rivierenlandschap, de fruitteelt, historische stadjes en de agrarische identiteit vormen belangrijke kwaliteiten van het gebied en bieden een sterke basis voor de positionering van de regio. Binnen deze opgave wordt nadrukkelijk erkend dat inwoners een belangrijke doelgroep vormen. Inwoners maken intensief gebruik van recreatieve voorzieningen en zijn belangrijke ambassadeurs van het gebied.

Daarnaast is het belangrijk dat informatie over het recreatieve aanbod in de regio meertalig beschikbaar is. Daarmee worden bezoekers uit het buitenland goed geïnformeerd, zonder dat actief wordt ingezet op buitenlandse marketingcampagnes. Meertalige informatie is bovendien ook waardevol voor de diverse bevolkingssamenstelling van Nederland en eigen regio.

De realisatie van deze doelen is een gezamenlijke verantwoordelijkheid, waarbij ondernemers, informatievoorzieningen, organisaties en de regionale DMO ieder vanuit hun rol bijdragen aan het behalen van de KPI's. Gezamenlijk zorgen zij voor een samenhangende en meetbare aanpak, waarin uitvoering, monitoring en borging structureel zijn verankerd.

Aanpak met uitwerking van KPI's

- De regio (8 samenwerkende gemeenten) stuurt op gezamenlijke doelen en prioriteiten (doelgroepen, verhalen, thema's etc.) en op KPI's (datagedreven, meetbaar, geborgd etc.) die de voortgang op deze doelen meten. Daarbij krijgt de uitvoeringsorganisatie (DMO) ruimte om instrumenten flexibel in te zetten (beurzen, campagnes etc.), zodat zij bijdragen aan de vooraf afgesproken doelen en prioriteiten.

Regionale parapluprogramma's

Binnen de ontwikkelagenda is ruimte voor regionale parapluprogramma's. Dit zijn initiatieven die niet per se in alle acht gemeenten plaatsvinden, maar wel bijdragen aan de regionale ontwikkeling van recreatie en toerisme. Parapluprogramma's kunnen helpen om initiatieven te versterken, middelen te bundelen en samenwerking te organiseren.

Om parapluprogramma's effectief te organiseren wordt eerst een proces ingericht voor selectie, samenwerking en financiering van initiatieven voordat concrete programma's worden uitgewerkt. Deze programma's kennen een projectmatige aanpak en hebben niet per definitie regionale financiering.

Procesmatige KPI's

- Inventariseren en vaststellen van regionale parapluprogramma's en hun bijdrage aan de regionale positionering van Rivierengebied.
- Ontwikkelen van een systematiek voor samenwerking en financiering van parapluprogramma's binnen de regio.
- Vaststellen van afspraken over rolverdeling, besluitvorming en borging van activiteiten binnen de regionale samenwerking.

Mogelijke parapluprogramma's 2026-2029

Evenementen

Evenementen dragen bij aan de levendigheid van de regio, versterken de identiteit van het gebied en kunnen bezoekers aantrekken. Tegelijkertijd hebben organisatoren vaak behoefte aan ondersteuning bij regelgeving, vergunningen en het vinden van de juiste contactpersonen binnen gemeenten.

KPI-voorbeelden voor evenementen

- Organiseren van regionale capaciteit voor ondersteuning van evenementenorganisatoren, bijvoorbeeld op het gebied van subsidiebegeleiding en begeleiding bij vergunningstrajecten.
- Ontwikkelen van een digitaal loket waar organisatoren informatie kunnen vinden over regelgeving en vergunningen en waar zij direct worden doorverwezen naar de juiste contactpersonen binnen gemeenten.

Streekmarketingprogramma's

In verschillende delen van de regio zijn initiatieven ontstaan om het gebied sterker te positioneren, zoals in het Land van Maas en Waal en de Bommelerwaard. Voor de Betuwe wordt momenteel een verkenning uitgevoerd. Deze streekinitiatieven opereren soms buiten de grenzen van de acht gemeenten. Tegelijkertijd dragen zij bij aan de herkenbaarheid en positionering van Rivierengebied als geheel en versterken zij de regionale inzet voor gebiedsmarketing.

Overige voorbeelden van onderwerpen die opgepakt kunnen worden in een parapluprogramma:

- Hanzesteden
- Cruisemarkt